

Latweeschu Nwises.

Nr. 38. Zettortdeenâ 16tâ September 1848.

Saunas sinna's.

Gramsdâ, tai 6tâ August. Schis gads atkal pee mums rahdahs weens no teem labbeem gaddeem buht, jo wiffa labbiba no pat pawaffara itt kohfschi stahw. Rudsi jaw gan pehra mums labbi bija, taf scho gaddu irr graudi leelaki un arri swarrigaki, jo muhsu labbaee rudsi lihds 128 mahzinas welk. Salmô's gan tahdi garri ne bija, kâ pehrn; bet tomehr kulkohht wairak lezzahs un graudi jo sawadi. Meeschi arri gan labbi, bet bischliht til faufums apspeede. No pawaffara dikti labbi stahweja, bet Tuhni gallâ un Tuhli sahloht ne kahds leetus ne lije, zaur tam apstahjahs pee muhsu grantu semmehm, kur arween flapsums geld, wifs augt, un pehz sahze no appakfchas meeschi kalst. Taggad nu, kad nu Deew's muhs reisahm ar labbu leetu apfwehtijis, sahl tee febbejee fanemtees. Nusas, gohds Deewam! irr itt labbas; falmi garri, graudi labbi prahwi. Kartuppeli irr no luksteem itt kohfschi leeli un arri appakfchâ irr itt leeli, taf teiz, kâ ne effoht wiffai dauds. Kweeschi, sirni un lehzas irr itt labbi. No ahboltina bij scho gadd mas preeka. Seena bij papilnam; pawiffam tais plawâs, kas ne bija eeleijâs un purwô's, teiz scho gadd wehl wairak seena effam, kâ pehrn. Ahboka dahrsi sohla mas augtus, jo seedu laikâ falnas seedus nomaitaja.

Pehtkons naw dauds pee mums scho waffar bijis, bet taf no pawaffara bij jaw itt agri dsirdams. Das pirmais bija 30tâ Merz. Wiffu leelakais pehtkons bija pee mums 1mâ Tuhni, kas ar leetu un kruffu pawaddihts gan drihs wiffu deenu ruhze. Ta kruffa ar wehtru us muhsu pussi dauds stahdi darrija. Muhsu zeenigam kungam, kâ arri mahzitajam rudsus apstahdeja. Dehseles muischâ irr kruffa kunga rudsus

gluschi nosittuse; arri Welbas muischâ leelu stahdi darrijuse. Bahtâ teiz to kruffu wehl jo bahrgu effam bijuschu, kas basnizâ ween lihds 100 ruhtes no lohgeem isdausijuse, un mohderei, kas patlabban no laidara nahkuse, galwu pahrsittuse, kâ affins tezzejis. Weens pats kruffas gabbals effoht lihds 4 lohtes smags bijis. Bahtas zeenigam mahzitajam kruffa wiffus rudsus gluschi effoht apfittuse, kâ waijadsejis tuhliht noptaut.

No flimmibahm taggad, gohds Deewam! wairs taggad til dauds ne dsird, kâ pawaffari. Karsohni pawaffarâ dauds gulleja, kurrâ arri labbi eemirre. Tahschu-Paddurâ teiz ihâ laikâ lihds 60 zilweki karsohni apmirruschi, jo no weenahm paschahm mahjahm effoht 9 mirronus isweddufschi. Drudsis irr pee mums scho waffaru dauds lautinaus mohzijis, un irr til nifns bijis, kâ ne mas ne warreja atdsiht, un kad arri atdsinne, tad greefahs taf arweenu atpakka. Pee mums par Kalletu pagastu effoht daschâs mahjâs 7 lihds 8 zilweki ar drudsi us reisu sirguschî. Taggad nu paldees Deewam! gan schihs flimmibas beidsahs, taf dsird, kâ pa Leischeem, kâ arri pa Nihzu laudis affinu-fehrgâ sahloht sirgt. — Pee lohpeem ne kahdas flimmibas naw bijuschas. Isgahjuschâ waffarâ pee mums gan dauds gohwis ar affinu fehrgu sirge, un arri zittas sprahge; bet scho gaddu gohds Deewam! tâ ne dsird wifs.

E. J. S.

Sauni mahzitaji

tikka ezejti van Beuningen Gedsenes draudse 19tâ Janwar 1847; — Dalbas draudse 7tâ Dezember 1847 Kupfer, kas Dohbeles Latweeschu mahzitajam par paligu bija bijis,

un schurp atnahze fawa brahka weetà, fas us
 Ullohknes draudsi Widsemme aisgahja; —
 Seiler Stà Webruar 1848 Engures draudse,
 un Feierabend 26tà Webruar Dinaburgas
 draudse. Lai Deems schohs jaunus strahdnee-
 kus swehti ar spēhku un preeku pee fawa darba
 eeksch ta kunga wihna kalna.

W.

Par Kartuppeteem.

Sinnama leeta, ka jaw pahri gaddus ir
 muhsu semme kartuppeli ne isdohdachs labbi,
 ka dauds weetahm tahda fehriga teem uskriht,
 zaur ko luksti teem bruhni paleef, ahtri nokalst,
 bet paschi kartuppeli semme wiffadi tohp mai-
 tati, sapuhst, un us ne ko wairs naw geldigi,
 zaur kam zilwekeem un lohpeem leels truhkums
 pee scheem tik tohti teizameem augteem zekahs.
 Bet ir pee schihs leetas paliqs atrohnams,
 kad zilweks tikkai darbu ne bihstahs, un kad
 tas tikkai ne fakka pee katra jauna padohma:
 manni tehwi tehwi ta naw darrijuschi, ka tad
 man to buhs darriht? Un schis padohms irr
 tas: Utmetti wezzo fehllu un sagahdajees deh-
 stischanai kartuppelus no kartuppeta fehll-
 las! Bet tas ta irr darrams. Kad tee falli
 ahbolini, fas pehz kartuppelu noseedeschanas
 winnu lakstu gallos aug, fahk mihschi palikt,
 tad nokemmi tohs un noleez tohs faulgohse,
 kamehr tee itt balti paleef. Pehz faspaidi un
 famihzi tohs kahda traufka, tad nostallo to
 fehllu ar rohlahm uhdeni tik ilgi, kamehr ta
 mifa un glohta no tahs atlaischahs, un pa-
 schi fehklas graudi us dibbeni grimst. So zittu
 neskaidrumu un netihru uhdeni noleij, tohs pee
 dibbena gulledamus graudus leezi tihra drahna,
 ko tu nu falohzi un itt weegli bersi, fargada-
 mees, ka tee graudi ne tohp faspaiditi, un kalte
 tohs kamehr tee paleef itt faufi, bet pehz tohs
 isklahji ahra, kamehr tee pawiffam iskalteti. —
 Pawassarà isfehji scho kartuppelu fehllu schi-
 dri labba irdena jaw ruddeni nosuhdotà semme
 rindes, fas 4 tullus weena no ohtras, un is-
 rawe pehz wiffas sahles, fas ap to paschu
 aug. — Pehz diwi neddelahm tad rahdahs

sihs dehstinsch, fas astonas neddelas 4 lihds
 5 tullus garsch usaug. Scho dehstinu isnemmi
 ar schlippeli, un isdehsti to ka kartuppelus
 labbi eestrahdata semme. Pehzak usmihschi
 apkahrt teem semmi ar kapli, un apfitti tohs
 ka zittus kartuppelus. Pirmà gaddà tahdi
 augti nu gan wehl ne panahk pilnigu augumu,
 paleef tikkai ka labbi reeksti, un wehl naw eh-
 dami, bet ohtra gaddà tee isness dauds un pil-
 nigus augtus. La pirma ruddena jaunee kar-
 tuppeli irr zaur seemu labbi glabbajami, un no
 sakarseschanas fargajami, ka tee neislaitu wifs
 dihgus, pirms tee tohp isdehstiti, un tapehz
 tee arridsan tik agri, ka ween warr irr isdeh-
 stami. — Bet ja ne bihstees darbu, tad jaw
 ir pirmà gaddà warr itt labbus un ehdamus
 kartuppelus no tahdas fehklas dabbuht, kad
 to Merz mehnescha eefahkumà kahda kaste fawà
 istabà eefehji, to itt gaischà weetà nolikdams,
 tad tee jaw Mei mehnescha eefahkumà tik leeli,
 ka winnus, ka tohs wehla laukà dehstitus,
 jaw ohtra gaddà warr stahdiht. Bet fargees,
 ka tee dehstini kaste ne stahwetu pee deenas wis-
 sai siltà, un pee nakts wiffai aukstà weetà, tad
 tee tewim jaw pirmà gaddà isdohs kartuppe-
 lus no labba mescha ahbotu leeluma.

Daschs warr buht fazzih, ka pee schi darba
 wiffai leels puhlens, un tatschu pirmà gaddà
 ne kahdi augti. Bet bes puhleschanas ne ko
 wirs semmes ne dabbusi, un labbi tikkai, kad
 taws puhlens tewim pehzgalla baggatus aug-
 tus isness. Un ta tas irr, ja kartuppelus no
 fehklas graudeem audsinasi. So pirmà kahrtà
 tu tohti baggatus augtus no teem redsefi, un
 tad arri schis darbs naw ik gaddus darrams,
 jo kad tu tikkai weenreis tahdus no labbas
 fehklas audsinatus kartuppelus buhfi eestrah-
 jees, tad tikkai pehz 15 gaddeem tewim atkal
 tahdi no fehklas audsinati kartuppeli irr sagah-
 dajami, un tad beidsobt arri tahdi no fehklas
 audsinati kartuppeli ne kad no tahs nifnas kar-
 tuppelu fehrigas ne tiks aislahrti, un tawi pa-
 grabbi jeb arrohdi buhs pilni, kad zitteem tee
 buhs dihi.

W.

Kas darrams, kad kas faded sinajees.

Kad tewim kahda weeta pee meefas fadedsinanata, tad apraipei to tuhliht pehz fadedsinafchanas ar elji, un eerihwe to ar fahli, tad driht wiffas fahpes tewim mittefees, un pehz kahdas puff stundinas tawa ahda atkal buhs ka bijuse, bes ka tewim kahda tulsna tur zeltohs, jeb ahda noeetu, jeb wainas tewim paliftu.

W.

Ir neskaidra leeta pee skaidroschanas daschkahrt geldiga.

Ea dascham warr buht wehl nesinnams, ka wistu fuhdi pee drahn masgaschanas seepju weeta tohti derrigi. Sa us to winnus gribbi bruhleht, tad eemehrze tohs papreeksch uhdeni, leezi sawas neskaidras drahnas kahdu laiku tanni pascha mehrft, un ismasga tohs ar to, tad tewim tawa masgaschana weeglak un skaidrak isdohfees, un drahnas ne tiks wifs tik stipri nobruhletas, ka pee zittas masgaschanas.

W.

Kahdus johkus ne dsird!

Ne fenn eet krogga brahlhts, kas ilgu laiku krogga sehdejis, pilna duhscha us mahjahm. Uhra isgahjis winsch eerauga mehnefs pilna spohschuma spihdam, jauta kahdu zetta-wihru, kas patlabban pee krogga peebrauze: „Draugs mihtais, teizeet mannim jel luhdsami, woi ta irr faule, jeb mehnefs, kas taggad pee debbefspihd?“ — Reisneeks tam itt lehn am atbild: „Ne warru jums skaidri pateikt, jo es scheid arri esmu sweschineeks.“

E. F. S.

Netta leeta.

No Edohles raksta brihnischligu leetu, ko daschs labs gan wehl ne buhs peedschwojis, un kas tadeht gan pelna, ka to zaur awisehm sinamu darra, lai zits, kas par retti redsamahm

leetahm tuhliht istruhkftahs, ne isbihstahs, kad ir wiina kuhdis kahdu reisi ta noteek, leekahm bailehm sawa firdi weetu dohdams. Sinanama leeta, ka gohwis tiklai ar weenu tellu mehds apnestees, un retti tiklai ar diweem. Bet Edohle ne fenn weena 18 gaddus wezza gohws ar 3 telkeem reise atweddufees, prohti ar weenu wehrfiti un 2 gohtinahm, kas spirgti un schigli bija, un katris pehz 8 deenahm 63 mahrzinas swehre.

W.

Weena un ta patte leeta irr weenreis ta labbaka, un ohtru reis ta fliktaka.

(Lihdsiba.)

Kahds kungs usdewe sawam pawahrim to wifslabbaka ritti maltite taifit. Galds tikke ar wiffadi fataifitahm lohpu mehlehms usklahts, un kungs itt smeckigu maltiti patureja. Kad nu winsch paehdis bija, teize tas atkal pawahrim, lai tas us rihtu maltite jel atkal to wiffu fliktako ehdeenu, kas pasaulé irr, dohdohht. To winsch darrija tamdeht, grippedams sinnaht, ko tas pawahrs gan par to fliktako ehdeenu turrechoht. Ohtra rihta lifke pawahrs kungam atkal mehles preekscha, kas nu kungam bij itt nesaprohtams. Winsch tadeht pawahri waiza, us kahdu wihsi wiinam tahs mehles tahs labbakas un fliktakas pasaulé schkeetoht. Us to pawahrs atbildeja ta: Pamahzschana, usmuddinaschana us labbu, apmeerinaschana, padohms un wehl dauds labbumi nahk tam zilwekam zaur mehli; bet arri dsan peewilschana, aprunnaschana, apbehdinaschana, lahdeschana, lemmoschana un wehl zits kaunums nahk tam zaur to; tadeht irr mehle pee labbeem zilwekeem ta labbaka, jo winneem zaur to swehtiba nahk; bet pe kauneem ta fliktaka, jo tee ar to dauds kaunuma buhs darrijufchi, no kam teem kahdu reis gruhta atbildeschana buhs.

No weenas paschas muttes iseet swehtischana un lahdeschana. Tas

ne peeklahjäh, manni brächti, tä notikt. (Zehf. gr. 3, 10.

E. F. S.

Leez wehrä: To stahstu: Zeglabbts jaunekliss, farakstihst no E. F. S., kas muhsu rohks nahziss, ne effam awisess eelikkusch, talabb ka schis stahst no zitta rakstijata pahrzeltss muhsu awisess jaw bijis lassams.

W. P.

No Annas muischas pagasta teefas tohp sinnamu darrihts, ka tai 27tä September f. g. Annas muischä tas atlikkumä to pee schis pagasta teefas peederrigu wehrminderu leetu, kas pastahw eeksch sirgeem, gobwiar, aitam un wiffadahm wirtschaptss leetahm, eeksch audekla, galdu drahnahm un daschadahm gattawahm drehbehm teem behrneem par labbu wairak solitajeem pahrdohs. Annas muischä, tai 4tä September 1848.

(E. S.) ††† Fanne Pauts, pag. wezz.
(Nr. 123.) E. G. Monkwiz, pag. teef. srihw.

Teefas fluddinaschanas.

No Wolguntss pagasta teefas teef wiffi tee, kam woi ka mantneekkeem jeb arri parradu deht kabda daliba kristu pee tahs atstahstas montibas tahs nomirruschass Wolguntss masas muischas mehderes Anna Sofie Freiberg atr., zaur scho ussaijinati, tai 7tä Oktober f. g., — kurrä deenä pulkstien 11töss no rihta to no tahs nelaikes pee schis pagasta teefas taihtu un schepat atstahstu testamenti wassludinahs, — scheidt sa-nahlt un faru ar meeru buhschanu jeb prettim runnaschanu par scho testamenti peederrigä wihss peenest. Wolguntss pagasta teefa, tai 9tä September 1848. 3

(E. S.) ††† Pagasta wezzakajss Ruhdul.
(Nr. 83.) J. Rahberg, pag. teefas srihweris.

No Jaun-Wezz-Seekfates pagasta teefas tohp wiffi un jebkurri parradu deweji un nehmeji ta nelaike Wezz-Seekfates Grenzss krohga krohseneeka Zehkaba Zurschewski zaur scho sasaukti, lai wiani ja ne grihb farwas teefas saudeht, diwu mehneschu starpä, prohti tai 28tä Oktober f. g., kas par to weenigu un issplehgschanas terminu noliktss, pehz kurra neweenu wairss ne klausiss, ar sawahm prassichanahm un wianu peesrahdischanahm scheidt peeteizahs. Tapatt arridsan tee parradu nehmeji teef ussaijinati, lihds wirspeeninetam terminam sawus parradus scheidt ussdoht, jo wehlat tohs, kas ne buhs usdewuschees, ar dubbultu malku strahpehs. Jaun-Seekfatä, tai 28tä August 1848. 3

(Nr. 44.) ††† W. Freimann, pagasta wezz.
Jeannot Frederic Sievers, teef. srihw.

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Rihgä, tai 13tä September 1848.

i jauns dahlderis	geldeja	1	33
i puhss rudsu	tappe malkshts ar	1	40
i — kweeschu	— —	2	75
i — meeschu	— —	1	—
i — meeschu = putraishu	— —	1	50
i — ausu	— —	—	75
i — kweeschu = miltu	— —	3	25
i — bihdeletu rudsu = miltu	— —	1	80
i — rupju rudsu = miltu	— —	1	35
i — sirnu	— —	1	75
i — linnu = sehklas	— —	2	75
i — kannepu = sehklas	— —	2	—
i — kinimenu	— —	5	—

Sudraba naudä.	
Rb.	Rv.

i pohds kannepu	tappe malkshts ar	1	—
i — linnu labbakas surtes	— —	1	60
i — — sliktakas surtes	— —	1	40
i — tabaka	— —	—	70
i — dselses	— —	—	80
i — sweesta	— —	2	10
i muzza silku, preeschu muzza	— —	7	25
i — — wihkschnu muzza	— —	7	50
i — farkanas sahlss	— —	6	—
i — rupjas leddainas sahlss	— —	5	—
i — rupjas baltas sahlss	— —	4	50
i — smalkas sahlss	— —	4	10

Sudraba naudä.	
Rb.	Rv.

Wrihw drikkelt.

No juhrmallas-gubernias augstas waldischanas puffes: Hofrath de la Croix.